

NOVETATS EDITORIALS

Continuem amb el número quatre de la revista *Quadrivium* la secció de “Novetats editorials”. Recordem que la d’informar sobre les publicacions recents d’interès per a la comunitat musicològica d’àmbit proper valenciana o d’especial rellevància. Vos continuem esperonant a que ens féu arribar les vostres publicacions –llibres en suport físic o electrònic, CD i DVD amb contingut musicològic- per a que puguem incloure-les en aquesta secció. A través de l’adreça de correu electrònic avamus@hotmail.com vos explicarem el procés a seguir per a realitzar l’enviament. L’equip editorial s’encarregarà d’elaborar la síntesi dels continguts.

L’Equip editorial

Gianni Ginesi: *La improvisació. Una primera introducció*. Girona: Documenta Universitària, 2011. 136 pp. isbn: 978-84-9984-129-8

Amb aquest volum, l’editorial gironina Documenta Universitària enceta “Música”, una col·lecció de manuals sobre temes musicals en format butxaca. La col·lecció –la primera en català d’aquestes característiques- té com a objectiu acostar al públic especialitzat i aficionat una visió concisa però completa sobre un determinat tema relacionat amb el món musical i musicològic. Tots els manuals s’estructuren amb una introducció, un número de capítols entre tres i cinc, i un apartat final anomenat “I llavors...” que ofereix línies temàtiques per a esperonar la curiositat al lector. A més, s’hi inclouen uns annexos on s’adjunta una selecció de textos representatius de la temàtica tractada, la bibliografia emprada i un índex de persones i noms.

Tots els llibres de la col·lecció es poden adquirir en format paper i en edició electrònica mitjançant la botiga Amazon. Així mateix, a través d’Internet, es poden consultar debades a les xarxes de les universitats catalanes.

El llibre que ens ocupa, escrit per Gianni Ginesi, ens introdueix a les diferents varietats d’una pràctica musical, la improvisació, actualment en voga. Tanmateix, l’autor ens fa viatjar al passat per a comprovar com la creació extemporània ha estat la base de diferents situacions musicals, amb una càrrega semàntica i uns valors socials i artístics que han mudat a través del temps. Així, el llibre s’estructura en a partir de sis pràctiques on la improvisació és la protagonista: els cants improvisats –fent especial esment als de tradició oral de la mediterrània-, les llibertats d’orgue del segle XIV al segle XVIII, el virtuosisme dels intèrprets –centrant-se en el Barroc al Romanticisme, el jazz com a paradigma de la creació extemporània al segle XX, la improvisació total com a representant de les noves avantguardes a partir dels anys seixanta del segle passat, i el recurs a la improvisació com a tècnica pedagògica en l’educació musical. El volum, doncs, ens acosta a l’atractiu i complexitat d’aquestes diferents manifestacions basades en la creació extemporània, que sovint hem contemplat només amb els ulls d’aquelles pràctiques musicals més academitzades, apostant per el discerniment del seu significat en el context on tenen lloc i una breu però entenedora descripció de les tècniques d’improvisació de les situacions musicals descrites.

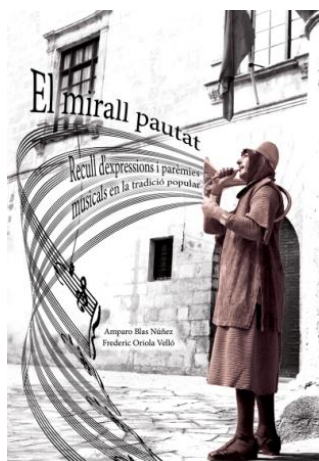
76. QuaDrivium

Joaquim Rabaseda: *Els himnes. Girona: Documenta Universitària, 2011. 174 pp. isbn: 978-84-9984-130-4.*

El segon volum de la col·lecció "Música", de l'editorial Documenta Universitària, està dedicat als himnes nacionals. El seu autor, Joaquim Rabaseda, concep aquest gènere musical com un instrument polític, tant al servei de les autoritats estatals com del cant revolucionari dels pobles que des de finals del segle XVIII ha mitjançat l'emoció col·lectiva. L'assaig pren el quatre primers himnes nacionals dels quals se'n té coneixença –*God Save the King, Marcha de Granaderos, La Marseillaise* i *Gott erhalte Franz den Kaiser*– per a descobrir-nos, d'una banda, les coordenades històriques que generaren l'enaltiment d'aquestes peces com a símbol col·lectiu, i d'altra, per a descodificar els processos socials i musicals que ens permeten identificar-nos comunitàriament a l'aixopluc de l'imaginari nacional.

La capacitat de suggestió del llibre rau en una redacció que permet al lector seguir la recerca de l'autor, transportant-nos amb ell a la contemplació de fonts arxivístiques escampades per Europa, però sobretot en l'ús de les manifestacions musicals del tot virolades – com les fanfares barroques, els eslògans dels camps de futbol anglesos, els cants religiosos del Montgrí català o les músiques cinematogràfiques nord-americanes. A més, Rabaseda construeix l'assaig sense menystenir la idoneïtat de l'anàlisi musical i auditiu, vinculant l'assumpció d'aquestes músiques al context estètic on floriren. L'objectiu últim, doncs, és revelar les diferents formes i situacions que han convertit els himnes nacionals en un símbol col·lectiu, permetent-nos comprendre'ls històrica, musical i socialment.

Amparo Blas Núñez i Frederic Oriola Velló: *El mirall pautat: Recull d'expressions i parèmies musicals en la tradició popular. Gandia: El Tivoli, 2012*

L'associacionisme musical ha estat i és, una de les senyes d'identitat i un dels trets diferenciadors del poble valencià. Bandes de música, dolçainers i tabalets, organistes, orfeons, cors religiosos, músics militars, rondalles, etcètera, han creat un ample teixit associatiu amb una forta implantació als nostres pobles i comarques.

Però si aquesta és la realitat, la d'un país de músics, la veritat és que a hores d'ara ben poques obres s'han dedicat a rescatar sistemàticament la riquesa paremiològica que a l'ombra d'ella s'havia creat. Al respecte sols podíem citar els treballs pràcticament exhaurits d'autors com el folklorista català Joan Amades o l'alcoià Ernesto Valor.

D'ací la importància de la present obra, on amb 3212 cites, pretén ser el recull més complet d'aforismes, dites, expressions, frases fetes, locucions, modismes, parèmies, proverbis, refranys i versets en llengua catalanvalenciana de temàtica musical. El resultat serà el mirall, mitjançant el qual s'intentarà acostar la visió que els coetanis tenien al voltant de la figura dels músics; quins prejudicis pesaven sobre ells; quins eren els estereotips on se'ls encasellava; quines eren les crítiques que se'ls feien; o el per què de les mateixes. El llibre queda estructurat en cinc capítols temàtics, agrupant en cadascun d'ells les entrades seguint el criteri alfabètic. Comença amb les Animalades, on s'agrupen les cites relacionades amb els cants dels animals; passant a continuació a les dites i expressions relacionades amb els balls i les cançons; el tercer són les Coses de músics, on s'agrupen aquelles entrades que fan esment a la música en general, els instruments i les bandes de música; al capítol de Dolçaina i tabal, els autors aborden la riquesa lingüística generada per aquests instruments tradicionals; i finalment clou el treball amb un capítol dedicat a la Música i l'església, amb les sentències referides a cors, orgues, batzoles i campanes. A més, aquestos apartats van precedits d'un estudi introductori, on s'intenta lligar diferents aspectes musicals amb les parèmies, versos i poemes que acosten al lector, als estereotips existents, als excessos comesos pels músics, a les vinculacions econòmiques i contractuals que s'hi deriven de la música, al prestigi que tenien i tenen, o als problemes que suraven relacionats amb els repertoris musicals.

77. QuaDriVium

El treball fruit d'una beca d'investigació de part de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (Generalitat Valenciana), ha donat com a resultat un llibre fresc i fàcil de llegir, apte per a tots els públics, especialment per a músics i amants de la paremiologia, que compta a més, amb un pròleg del professor, acadèmic i expert en dialectologia catalana Emili Casanova Herrero. I per a saber-ne més, hom també pot visitar el blog: <http://elmirallpautat.blogspot.com.es/>

Laura Capsir, Sandra Capsir i Daniel Vidal: *Musicalies*. València: Bromera, 2012. 154 pp. isbn 978-84-9026-019-7

Musicalies és un llibre per treballar l'assignatura de Música a 2n d'Educació Secundària Obligatoria disponible en valencià i en castellà per poder fer-ne ús tant en els centres educatius de parla catalana com en la resta de comunitats autònomes. En primera instància el llibre s'enllesteix a partir del projecte d'investigació TRACE de la Universitat de València "*La mujeres en los contenidos de Enseñanza Secundaria Obligatoria*". Aquest projecte ha donat com a resultat una base de dades sobre la presència de les dones en alguns materials de les diverses assignatures que conformen l'Educació Secundària Obligatoria i la necessitat d'elaborar materials en els que les dones que han deixat la seua vàlua al llarg de la història apareguen de manera natural i sense discriminació alguna en les aules. Per tant, en aquest llibre descobrim una alta presència de dones compositores i intèrprets al llarg de la història de la música tant en imatges, partitures, audicions així com en interpretacions per treballar a la pròpia aula propiciant que l'alumnat que treballe aquest llibre conega - sense forçar-hi la seua aparició - a través d'activitats relacionades amb elements de la música com la textura o la forma a compositores com Maddalena Casulana, Francesca Caccini, Elisabeth Jacquet de la Guerre o Annie Lennox.

D'altra banda el llibre mostra un interès en el patrimoni musical valencià que va des de la música tradicional amb activitats per conèixer a artistes com Pep Gimeno "El Botifarra" o el grup Al Tall fins a la música més actual a través de grups com Obrint Pas o Rapsodes, encara que tot i això es fa sovint menció a la música occidental europea i d'altres indrets geogràfics com ara l'Àfrica o el món àrab.

El llibre s'estructura en 9 unitats que tracten els principals elements del llenguatge musical - el so, el ritme, la melodia, l'expressió musical, el timbre, la textura i la forma - acabant amb una unitat destinada a la música i els mitjans de comunicació. A la fi del llibre s'inclouen uns annexos per familiaritzar-se amb els instruments propis d'un aula a través d'exercicis tècnics progressius i per apropar-se a les possibilitats musicals que ens ofereixen els principals softwares lliures disponibles a la xarxa.

Cada unitat del llibre parteix d'una explicació clara i concisa dels principals continguts a treballar i d'activitats molt amenes basades en l'audició activa, en la visualització de fragments de concerts, documentals i pel·lícules representatives, en la investigació, en la interpretació d'arrangaments vocals i instrumentals adequats al nivell tractat i finalment en activitats lúdiques de repàs d'allò après a cada unitat, tot il·lustrat amb imatges actuals força atractives. D'altra banda, al si de cada unitat trobem diversos apartats anomenats *Sabies que...* on es tracten curiositats de la música relacionades amb allò que s'està tractant per tal de poder relacionar-ho i aprofundir-ho més si cal i un apartat anomenat *Eines per a compondre* en el què trobem explicats alguns elements que podem trobar-nos en una determinada partitura i que estan relacionats en allò explicat a cada unitat.

Francesc Cortès i Josep-Joaquim Esteve. *Músicas en tiempos de guerra. Cancionero (1503-1939)*. Bellaterra (Cerdanyola del Vallès): Edicions UAB, 2012. Pp: 354. isbn: 978-84-939695-3-0

Francesc Cortès i Josep-Joaquim Esteve publiquen el llibre *Músicas en tiempos de guerra. Cancionero (1503-1939)*, editat dintre de la col·lecció "El espejo y la lámpara" del Servei de Publicacions de la UAB, una col·lecció que pretén divulgar coneixements sorgits de l'entorn acadèmic, dotats d'actualitat i reflexió. El volum de Cortès i Esteve, doncs, forma part del gir innovador amb el qual enfoquen els reptes actuals les editorials universitàries, molt més properes a les inquietuds del públic.

El volum reuneix les cançons de guerra més importants de la nostra història, pertanyents als més variats gèneres poètics i musicals (himnes, marxes, bullangues, villancets, jotes, fandangos, seguidilles). entre les apareixen algunes tan famoses i com l'himne de Riego, *Mambrú*, *Els segadors*, el Oriamendi, *Carrasclás*, l'himne de la Legió, *A las barricadas* o *¡Ay, Carmela!*. Cent trenta són les peces que aglutina aquest volum, que té l'objectiu d'il·lustrar-nos amb els cants de guerra però també d'aportar tota la informació socio-històrica que les mateixes lletres ens brinden.

78. QuaDriVium

El llibre està estructurat en onze capítols que viatgen des del segle XV fins a la Guerra Civil, passant per conteses tan rellevants com la Guerra de Successió (1702-1714), la Guerra de Convenció, la Guerra de la Independència (1808-1814), el Trienni Constitucional o liberal (1820-1823), les Bullangues (1835-1843), les Guerres Carlistes, les Guerres d'Àfrica, el Sexenni Revolucionari i les Guerres de Cuba. Els capítols van precedits per una introducció on els autors expliquen els factors socials i extramusicals que doten de significat a les cançons narrades, que poden anar des de motius polítics, classistes o nacionalistes, els criteris que han seguit a l'hora de situar les cançons a la cronologia i alguns dels postulats musicològics que han motivat aquesta publicació. Així doncs, els autors han reservat l'inici de cada capítol per a situar al lector en les coordenades històriques de cada contesa bèl·lica així com unes notes que permeten al lector imaginar quins eren els esdeveniments i els gèneres musicals de moda en aquell moment. El llibre clou amb el gruix de documentació i referències de les quals s'han bastit Cortès i Esteve per a publicar el seu cançoner.

Així mateix, per als interessats i curiosos, l'editorial posa a disposició en lliure accés les partitures d'alguns cançons que apareixen al llibre, en la següent adreça web: http://publicacions.uab.es/l1ibres/fitxa_web_l1ibres.asp?ID=1789

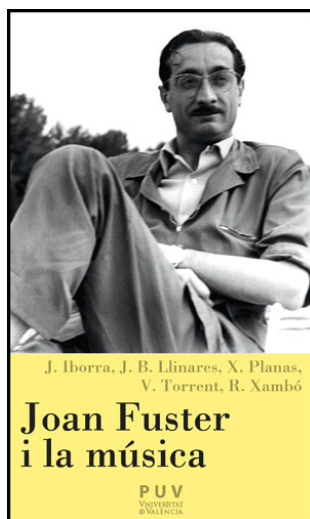
Anna Dalmau, Anna Mora i Francesc Cortès. Pau Casals i Joaquim Pena. Passió per la música i pel país. Correspondència. Barcelona: Editorial Mediterrània, 2012. 200 pp. ISBN: 978-84-9979-174-6

L'epistolari entre Pau Casals i Joaquim Pena que presenten Dalmau, Mora i Cortès, abraça des del juliol de 1920 fins la darrerria de l'any 1940, unes dates que les autores i l'autor han escollit per considerar-les dos punts d'ancoratge en la revitalització i fre del la cultura musical catalana. La correspondència engloba un total de 119 cartes, la gran majoria d'elles de Joaquim Pena adreçades a Pau Casals, endreçades per ordre cronològic, tot procurant mantenir una transcripció amb els mínims canvis possibles dels documents originals, custodiats a l'Arxiu Nacional de Catalunya.

La publicació, doncs, fa accessible al públic les inquietuds vitals de dos figures basals per entendre aquesta evolució de la música al Principat. Si bé a Pau Casals no li calen presentacions, l'estudi de Joaquim Pena l'està revelant més encara com un intel·lectual potent, que dedicà els seus intensos esforços a popularitzar l'art Wagnerià i bona part de les manifestacions musicals de l'època a Barcelona. La freqüència de les cartes, sovint setmanals, fa palesa la implicació en la vida musical del país de Pena, i la importància que aquesta tenia per a Casals.

El llibre s'inicia amb un text de Francesc Cortès que resumeix els moments més transcendents de la història de la música catalana de la primera meitat del segle XX, un aperitiu per al lector que permet reflexionar sobre les persones, institucions, estètiques i esdeveniments musicals que precediren i envoltaren als dos homes, i que serien temes recurrents en la seva correspondència. Aquesta contextualització es completa amb una biografia d'ambdós homes, on s'hi descriuen les seues diferents facetes professionals i els interessos que guien les seues actituds vitals. L'epistolari, centre de la obra, es completa amb un índex de noms, algunes reproduccions dels documents originals transcrits, i un extracte bibliogràfic que permetrà al lector resseguir la vida dels dos homes i en conseqüència, del desenvolupament de la cultura catalana fins a el declivi bruscat que provocà l'adveniment de la dictadura franquista.

Josep Iborra, Joan B. Llinares, Xavier Planas, Vicent Torrent i Centelles i Rafael Xambó: Joan Fuster i la música. València: Publicacions de la Universitat de València, 2012. 168 pp. isbn: 978-84-370-8130-4

La commemoració dels cinquanta anys de la primera edició de *Nosaltres, els valencians* ha generat que el 2012 haja estat farcit de publicacions all voltant de l'obra i la figura de Joan Fuster (1922-1992), que han reviscolat –si és que mai ha defallit– l'estudi de l'escriptor suecà. Algunes de les més prestigioses revistes en català li han dedicat monogràfics o sengles articles, s'han organitzat diferents actes d'homenatge i reflexió a tot el territori de parla catalana, i han vist la llum reedicions i gran quantitat de llibres on Fuster és referència ineludible. No podia arribar en millor moment, doncs, la publicació de les ponències presentades en les VIII Jornades Joan Fuster que, des de 2003, organitzen conjuntament la Càtedra Joan Fuster, de la Universitat de València, i l'Ajuntament de Sueca.

79. QuaDriVium

Fuster era un gran aficionat a la música, i per això no es va dubtar en dedicar les mencionades viii Jornades a analitzar la relació amb la música de l'escriptor. El volum editat s'inicia amb el capítol que l'escriptor i professor de filosofia Josep Iborra, dedica a analitzar l'opinió que Fuster tenia de la música que anomenem "clàssica", partint de l'assiduitat de l'escriptor als concerts organitzats per la Societat Filharmònica. En aquesta mateixa línia trobem el capítol de Joan Llinares, qui tracta de copsar el rerefons estètic i antropològic que guiava el pensament fusterià sobre la relació entre música i cultura. Llinares, doncs, obre el ventall de músiques sobre les quals va escriure Fuster, fent esment, per exemple, al ball, els himnes o els aparells tecnològics. Per la seua banda, Xavier Planas i Rafa Xambó ens transporten a l'estreta relació -quasi gestant- del Fuster dels anys seixanta i el moviment de la Nova Cançó, a través dels seus comentaris i epistolari amb cantautors com Raimon. L'últim estudi sobre les músiques i Fuster es dedica a la música tradicional, signat per Vicent Torrent i Centelles. Amb el caràcter pedagògic que el caracteritza, Torrent parteix de les concepcions fusterianes de folklore -positives i negatives- per a analitzar la visió de l'autor suecà sobre la música i els mitjans de comunicació de masses i la gran indústria, amb les conseqüències que això va tenir sobre la cultura de transmissió oral i la llengua, però també fent esment a les iniciatives de recuperació i preservació dutes a terme al país des dels anys vuitanta.

El llibre s'hi exposen uns bons anàlisis a partir d'una acurada selecció de les opinions de Fuster sobre les músiques. Amb el permís dels ponents, però, el gaudi més profund es trobarà a mercè de la lectura dels textos complets del polifacètic escriptor que s'adjunten al final del llibre, i que completen els fragments que els autors dels capítols han citat. També amb la música, Fuster reïx amb anàlisis, comentaris, apunts o pinzellades de ploma afiladíssima i olfacte d'anàlisi social que, no només no desmereixen els sengles estudis de musicòlegs contemporanis a l'escriptor sobre qualsevol manifestació musical, sinó que s'avança a paradigmes musicològics que esdevindrien basals en dècades següents.

Rubén López Cano. *Música y retórica en el barroco*. Barcelona: Editorial Amalgama, 2012. 200 pp. isbn: 978-84-89988-67-5

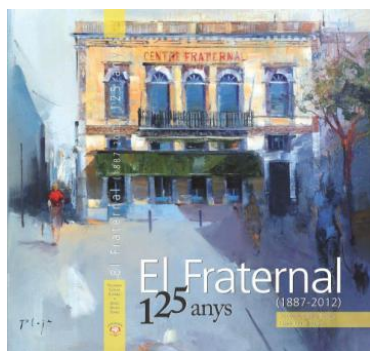
L'editorial Amalgama ens presenta la reedició, ampliada, corregida i actualitzada de *Música y retórica en el barroco*, un llibre que en només uns anys ha esdevingut un clàssic per a acostar-se a la praxis teòrica i interpretativa de la música dels segles XVII i XVIII.

L'objectiu del llibre és d'oferir una primera introducció a les relacions entre música i retòrica durant el barroc, des d'un punt de vista didàctic, que va dirigit a estudiants, intèrprets i curiosos interessats en descobrir els principis estètics, mecanismes de funcionament i els objectius de la retòrica musical. És l'única publicació en castellà d'aquestes característiques.

El llibre parteix del treball doctoral presentat per l'autor a la Universidad Autónoma de México. Fou editat l'any 2000 per l'instituto de investigaciones Filológicas de la mateixa universitat, i durant un temps, ha romàs esgotat per al disgust de tots aquells que coneixen la seua vàlua, reconeguda pels principals especialistes de la matèria a nivell internacional.

La publicació s'estructura en dues parts. En la primera d'elles el lector trobarà una síntesi de la gènesi i desenvolupament de la retòrica, un capítol dedicat a l'anàlisi de la relació entre retòrica literària-oratòria i una descripció específica del sistema retòric musical, a partir dels procediments de construcció del discurs de la retòrica literària-oratòria. En la segona part es tracten amb detall las figures retòriques musicals, amb un registre de cadascuna d'elles que constitueix el nucli principal de la publicació. S'hi apunten les definicions, característiques, registre, ortografies, sinònims, classificacions i tractadistes d'aquests recursos musicals. A més, s'ofereixen aclariments i explicacions sobre les relacions entre música i afectes a l'època barroca.

Amb aquesta reedició, doncs, s'actualitza un llibre bàsic que, a més de servir com a recurs pedagògic, ha servit com a base per a estudis teòric-pràctics sobre música de tots els estils, des del segle XVII fins a l'actualitat, i un recurs inestimable per als intèrprets actuals.

Oriol Oller i Yolanda Cervià: *El Fraternal (1887-2012)*. 125 anys. Palafrugell: Centre Fraternal Societat Cultural i Recreativa. 2012. 165 pp. isbn: 978-84-616-0548-4

Fer participar a quasi tot un poble per escriure un volum que resumira els moments més destacats dels 125 anys d'història de l'entitat associativa de recreo actualment més antiga d'un poble empordanès. Aquesta pluralitat ha estat la filosofia que ha guiat el treball d'Oriol Oller i Yolanda Cervià per a idear, organitzar, coordinar, compilar, i escriure -junt a 11 col·laboradors-, la història del Centre Fraternal de Palafrugell. Nascut formalment el 1877 com un més dels casinos que poblaven la península a finals del XIX, el centre s'ha caracteritzat durant aquesta centúria llarga pel seu tarannà interclassista, que inicialment aglutinava a les persones vinculades a la indústria del suro, però que ha anat adaptant-se amb elegància a totes les circumstàncies polítiques.

80. QuaDriVium

Fugint d'una estructura cronològica que encotillara la florida de tots els aspectes que envoltaven la quotidianitat del Centre, el llibre es divideix en quinze capítols breus que giren al voltant d'un tema concret, intercalant la història de la institució, els seus espais, l'element polític i els aspectes socials. S'hi parla, doncs, de la història del centre i la seua vinculació inicial amb el teixit industrial surer al tombant del segle passat, amb textos dels autors del llibre i de l'especialista en història local Sandra Bisbe i Lluís. Els aspectes ideològics i polítics s'aprofundeixen en els capítols dedicats a la relació entre el Fraternal i el seu veí de la gran burgesia, el Centre Mercantil –capítol que subscriu l'historiador Jordi Turró Anguila-, els trasbalsos que va sofrir el centre amb la guerra civil i els primers anys del franquisme –estudi realitzat per la musicòloga Anna Costal Fornells-, sense passar per alt la relació amb la maçoneria, amb un text de l'historiador David Figarola Pámpano. En els capítols dedicats al centre com un espai plurifuncional, hi trobareu un estudi arquitectònic del centre –realitzat per l'arquitecte Martí Pagès i Boix- així com de la biblioteca i l'arxiu, redactats respectivament per les documentalistes Carme Fenoll Clarabuch i M. Assumpció Suriós. La part social aborda el ball i les diversions, el paper de la dona al Centre –escrit per la musicòloga Isabel Ferrer Senabre-, la vida al cafè i la consergeria –aquest últim, amb un text de la historiadora Maria Piferrer Saurí, neta de conserges del centre. No podia faltar-hi tampoc l'esment a la visió del centre del palafrugellenc més internacional, Josep Pla, amb unes pàgines escrites per Anna Aguiló Miquel, directora de la Fundació Josep Pla. Clouen el llibre un recull de fotos i les referències bibliogràfiques i orals.

Escriure la història del Fraternal de Palafrugell és escriure la història de la vila, i per això mateix implica un procés de selecció d'informacions ben diverses que només vol ser el punt d'arrencada de posteriors recerques. El volum del tot coral d'Oller i de Cervià compleix amb escreixos allò que entenem per un llibre commemoratiu i es transforma en un model per a recrear la història local sense el regust anecdòtic, hagiogràfic, localista o autocomplaent. Ans al contrari: la proposta mostra com a partir d'un centre recreatiu d'un poble es pot reconstruir més de cent anys d'història contemporània.

El volum també ha comptat amb la participació de quatre il·lustradors –Miquel Ros Saballs, Miquel Llenas, Tano Pisano, Ana Grimal i Mariona Carreras-, un quadre de Josep Plaja que il·lustra la portada, i la inestimable col·laboració de la ciutadania palafrugellenca que ha aportat el gruix de fotografies que acompanyen un llibre, dissenyat i editat amb la mixtura de solemnitat, accessibilitat i frescor que desprèn el Centre Fraternal.

La lectura, a més, es pot complementar amb el visionat de l'audiovisual –disponible al web del Fraternal- que s'ha editat per a l'ocasió.
Andrés Valero-Castells. *La música del padre Soler como idea en la composición moderna*. València: Alfons el Magnànim, 2012. 150 pp. 978-84-7822-619-1.

El Fandango del Pare Antoni Soler és, probablement, una de les peces més fascinants de la música per a tecla peninsular del segle XVIII. Bona mostra d'això és la quantitat de compositors que l'han emprada, bé com a font d'inspiració, bé com a recreació. També seduït per l'embruix solerià, Andrés Valero-Castells recorre els últims quaranta anys de la creació musical espanyola analitzant les obres que tenen el Fandango com a base.

El resultat és un exhaustiu examen de les obres de C. Suriñach, C. Prieto, C. Halffter, T. Marco i E. Martínez-Izquierdo, a les quals s'hi uneix una peça de creació del propi Valero Castells, i un repàs per altres obres, nacionals i internacionals realitzades sobre algunes de les altres Sonates per a tecla del catàleg del compositor olotí. L'objectiu últim, però, del llibre reflexionar sobre el fenomen de la intertextualitat musical –el que a Espanya s'ha convingut en anomenar "Música sobre Músicas"-, amb un exemple palès de les possibilitats que ofereix des d'un punt de vista compositiu i musicològic, l'assumpció d'aquesta estètica.

El llibre està basat en un treball d'investigació acadèmic, del qual se'n deriva una estructura sintètica i un llenguatge entenedor on destaca la claredat i el rigor. Són un valor afegit al llibre les reflexions sobre la composició, les dificultats a l'hora d'accedir a fonts contemporànies, els detalls sobre les edicions, i, molt especialment, el coneixement de l'ofici de compositor i de director que reuneix Valero Castells. Ens trobem, doncs, davant d'un llibre que permet realitzar diversos nivells de profunditat en la lectura, tant per a melòmans com per a professionals de tots els camps de la música (compositors, directors, professors, instrumentistes) que desitgen acostar-se a la intermusicalitat a partir de l'embruix del Fandango del Pare Soler.

Ramón Pelinski, amb la col·laboració de Vicent Sorribes: *La danza de Todolella : memoria, historia y usos políticos de la danza de espadas*. València: Institut Valencià de la Música, 2011. 515 pp. Llibre i DVD. isbn: 978-84-482-5654-8

El llibre que presenta Ramón Pelinski, editat per l'Institut Valencià de la Música, és la culminació de més de cinquanta anys de treball sobre les danses d'execució ritual a les festes majors de la localitat de Tolodella, al Maestrat valencià. En aquesta ocasió, l'autor dona veu a totes les persones que l'han acompanyat en la seua investigació, amb una ordenació social i cronològica que li permet revelar els usos polítics que s'han fet de la dansa de Tolodella durant els últims cent anys. A això precisament dedica els dos primers capítols de l'obra. A través d'una selecció de fragments de memòries orals extretes de les entrevistes del treball de camp, breument introduïdes per l'autor del llibre i autoritzades pels interlocutors orals després de la seua lectura, Pelinski es remunta a principis de segle a partir dels records orals més antics que es tenen de la dansa, passant per la irrupció de la Sección Femenina i el reviscolament popular de la festa després de la Transició, arribant a la situació actual de la festa.

Així mateix, Pelinski no eludeix parangonar el nucli coreogràfic de la Dansa, la dansa d'espases, en un entorn històric i geogràficament més extens, brindant-nos el seu desenvolupament històric, primer a l'estat espanyol i després viatjant per tota Europa des del segle XV. Com a complement, el llibre aporta també una història més sintètica de les danses de bastons, altre dels elements coreogràfics de la Dansa todolellana.

81. QuaDrivium

Per últim, Pelinski dedica un capítol a la reflexió sobre la memòria d'un esdeveniment musical que ha estat sotmès a totes les vicissituds històriques que els processos de modernització han legat a les músiques de tradició oral. L'assumpció definitiva com a símbol col·lectiu de la localitat, i un relleu generacional que garanteix aquesta funció en el futur són el colofó a aquest volum, que es clou amb un seguit d'annexos gràfics on es reproduïxen fonts primàries documentals, i un DVD.

CURRENT ISSUES IN MUSIC RESEARCH
 COPYRIGHT, POWER AND TRANSNATIONAL
 MUSIC PROCESSES

SUSANA MORENO FERNÁNDEZ
 SALWA EL-SHAWAN CASTELO-BRANCO
 PEDRO ROXO
 IVÁN IGLESIAS
 Editors

BART VANSPAUWEN
 Assistant Editor

Edições Colibri
 Instituto de Etnomusicologia
 Centro de Estudos em Música e Dança
 SIBE Sociedade de Etnomusicologia

Moreno Fernández, Susana et al. (ed.). *Current Issues in Music Research. Copyright, Power and Transnational Music Processes*. Lisboa: Edições Colibri, Instituto de Etnomusicologia - Centro de Estudos em Música e Dança, SIBE - Sociedad de Etnomusicología, 2012. isbn: 978-989-689-243-2

Entre els dies 28 i 31 d'octubre de 2010 es va celebrar a la Universidade Nova de Lisboa el Congreso Internacional *Músicas y saberes en tránsito*, que aglutinava les diferents edicions dels congressos de la Sociedad de Etnomusicología (SIBE), la rama espanyola i portuguesa de la International Association for the Study of Popular Music Portugal (IASPM), i del International Council for Traditional Music (ICTM), de les mateixes àrees geogràfiques. Aquest llibre recull la conferència inaugural, realitzada pel musicòleg nord-americà Anthony Seeger i una selecció de vuit comunicacions presentades per Laurent Aubert, Carlo A. Nardi, Pedro Nunes, Irma Ruiz, Isabel Ferrer Senabre, Luciana Prass, Katherine Brucher, Javier Campos Calvo-Sotelo. Editat per Susana Moreno Fernández, Salwa El-Shawan Castelo-Branco, Pedro Roxo i Iván Iglesias, la publicació té l'objectiu de resumir algunes de les temàtiques actuals sobre les quals gira la recerca musicològica. El llibre, escrit en anglès, portuguès i castellà, es divideix en tres eixos que agrupen cadascun tres articles, precedits per una breu introducció dels editors.

Anthony Seeger inaugura el primer d'aquests blocs, construït al voltant del tema dels drets d'autor i l'eficàcia de les actuals lleis de copyright, on discuteix la contribució de la música per al tractament d'aquestes problemàtiques, amb l'article "Who should control which rights to music?" "Woodstock in the Amazon and Kingston's Ghetto Superstar. Patrimonial and moral rights versus the realities of the field", escrit per Laurent Aubert, debat sobre els problemes deontològics esdevinguts arran de enregistraments de músiques de comunitats que no comparteixen els codis de propietat intel·lectual establerts. Per la seua banda, Carlo A. Nardi aborda les qüestions relacionades amb la "Library Music: Technology, Copyright and Authorship", i els reptes que planteja aquest nou format de difusió musical. Discurs, poder i la memòria són les paraules clau que defineixen la segona part del llibre, amb una introducció d'Iván Iglesias. El primer article, de Pedro Nunes, tracta "Das ideologias politicas às ideologias de gosto: o discurso no jornalismo sobre música pop em Portugal antes e depois da Revolução de 1974" a partir d'un estudi comparatiu sobre la noció de "Gatekeeping". Irma Ruiz ens descobreix les estratègies de visibilitat i recuperació de territoris perduts que la comunitat Mbyá-Guaraní ha dut a terme a partir de la invenció d'un nou gènere musical, destinat als no indígenes, amb el text "La creatividad indígena al servicio de una visibilización estratégica: las músicas públicas mbyá-guaraní". Tanca el bloc Isabel Ferrer Senabre, que il·lustra amb l'article "Folklorismo i memoria generacional: narrativas de las realidades musicales del primer franquismo", dos dels factors que s'immisceixen en els relats orals dels esdeveniments musicals, i com interactuen i vehiculen la construcció de la memòria musical de l'època estudiada.

A la tercera part, que versa sobre la circulació global i local de la música, el seu paper social i polític, i la rellevància de l'etnomusicologia com a disciplina compromesa comunitàriament, Luciana Prass proposa "Um re-estudo etnomusicológico entre quilombolas do sul do Brasil", a través de la interpel·lació de documents sonors enregistrats a mitjans del segle passat amb els hereus de la tradició enregistrada. "Pop Show! Popular Music in Banda Filarmónica Repertory in Portugal" és el títol de l'article de Katherine Brucher on s'analitzen els canvis culturals que exemplifiquen les bandes de músics joves i la seua importància en la construcció d'un espai de creació musical no mediatitzada per un entorn creixentment globalitzat. Finalment, Javier Campos Calvo-Sotelo revisa críticament els postulats estudis de la celtologia a "Los hijos de Ossian: completando el modelo analítico de la música celta", desvetllant els paràmetres que l'han revestit des del segle XVIII.

Ens trobem, doncs, davant d'un llibre que ens introdueix a alguns dels temes d'estudi etnomusicològic més actuals i d'incidència internacional, sense perdre de vista la rellevància del context comunitari i local per a portar-los a terme.

La resta de les comunicacions dels congressos dels quals parteix la publicació poden consultar-se en el DVD que ha editat la SIBE.